

LIFE GrIn

**ΑΞΙΟΠΟΙΗΣΗ ΤΗΣ ΚΑΙΝΟΤΟΜΙΑΣ ΓΙΑ ΤΗ ΒΕΛΤΙΣΤΗ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗ
ΤΟΥ ΑΣΤΙΚΟΥ ΠΡΑΣΙΝΟΥ ΥΠΟ ΤΟ ΠΡΙΣΜΑ
ΤΩΝ ΑΚΡΑΙΩΝ ΚΛΙΜΑΤΙΚΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ**

Δρ. Κ. ΤΣΑΓΚΑΡΗ
Συντονίστρια LIFE GrIn

Η **κλιματική κρίση** είναι μια από τις μεγαλύτερες **προκλήσεις** για την κοινωνία μας.

Επιστημονικές μελέτες αποδεικνύουν ότι **η βλάστηση** αποτελεί το αποτελεσματικότερο μέσο για

- ✓ τον περιορισμό και την αντιμετώπιση των αρνητικών επιπτώσεων της κλιματικών συνθηκών
- ✓ την βελτίωση της ποιότητας ζωής στις πόλεις μας
- ✓ την ενίσχυση της αστικής ανθεκτικότητας.
- ✓ την ρύθμιση των λειτουργιών της πόλης
- ✓ την προαγωγή των συνθηκών διαβίωσης
- ✓ είναι η σημαντικότερη ασπίδα προάσπισης της ψυχικής και σωματικής υγείας του ανθρώπου

Η ΒΛΑΣΤΗΣΗ ΣΤΟΝ ΑΣΤΙΚΟ ΙΣΤΟ ΚΑΙ Η ΒΙΟΚΛΙΜΑΤΙΚΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΦΟΡΑ

- Κατανάλωση της ηλιακής ενέργειας με αποτέλεσμα
 - Παροχή σκίασης που οδηγεί σε
 - Μηχανισμό θερμορύθμισής του που οδηγεί
- μείωση της θερμοκρασίας αέρος**
- **Μείωση της ηχορύπανσης**
 - **Κατακράτηση ρύπων** και βλαβερών σωματιδίων
 - **Παροχή οξυγόνου** και απορρόφηση διοξειδίου του άνθρακα
 - **Εμπλουτισμό** της ιδιαίτερα περιορισμένης **βιοποικιλότητας** της πόλης
 - **Αισθητική αναβάθμιση**
 - **Επαφή με τη φύση**

Η **Ευρωπαϊκή Επιτροπή τους Χώρους Αστικού Πρασίνου**, τις ορίζει ως λύσεις που «**εμπνέονται και υποστηρίζονται από τη φύση**», οι οποίες παρέχουν ταυτόχρονα

- περιβαλλοντικά
- κοινωνικά
- οικονομικά οφέλη
- συμβάλλουν στην οικοδόμηση ανθεκτικότητας.

Άρα, οι **Χώροι Αστικού Πρασίνου (ΧΑΠ)**, είναι αυτοί που μπορούν να αντιμετωπίσουν ταυτόχρονα την **κλιματική προσαρμογή, τον μετριασμό, την ανθεκτικότητα**, και πολλές άλλες προκλήσεις, για το λόγο αυτό έχουν γίνει **κομβικοί χώροι στις πόλεις αλλά και στις κωμοπόλεις της χώρας.**

▪

SHARING ADAPTATION
INFORMATION
ACROSS EUROPE

ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΝΩΣΗ

Το **2008**, με στόχο τη θωράκιση των πόλεων, έχει θεσπίσει το Σύμφωνο Δημάρχων για το Κλίμα και την Ενέργεια.

Το **2013**, ανακοίνωσε μια νέα στρατηγική για την ενθάρρυνση της χρήσης πράσινης υποδομής και καθίσταται συστηματικό τμήμα του χωροταξικού σχεδιασμού.

Το **2021** ενέκρινε τη νέα στρατηγική της για την προσαρμογή στην κλιματική αλλαγή,

Νέα νομολογία τον **8 / 2024** η οποία περιλαμβάνει απαιτήσεις για τη διατήρηση αλλά και την αύξηση του αστικού πρασίνου.

Η Στρατηγική της **Ευρωπαϊκής Ένωσης** για την Πράσινη Υποδομή έχει στόχο να συμβάλλει στη διατήρηση υγιών οικοσυστημάτων, ούτως ώστε να είναι αυτά σε θέση να εξακολουθήσουν να προσφέρουν πολύτιμες υπηρεσίες στην κοινωνία.

Ο **Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας** αναγνωρίζοντας τη σημασία **των αστικών πράσινων υποδομών στην υγεία**, τις θεωρεί απαραίτητες για την επίτευξη υγιών και βιώσιμων πόλεων και γιαυτό το λόγο θεωρεί ότι η **ελάχιστη αναλογία πρασίνου στις πόλεις δεν πρέπει να είναι μικρότερη από 9 τμ/κάτοικο.**

ΑΕΙΦΟΡΙΚΗ ΑΝΑΠΤΥΞΗ ΤΩΝ ΠΟΛΕΩΝ

- Τις τελευταίες δεκαετίες η εμφάνιση της έννοιας **«αειφορικής ανάπτυξης** των πόλεων έχει **αναβαθμίσει την θέση του πρασίνου** στον αστικό ιστό, ως **καθοριστικού παράγοντα** για την επίτευξη της.
- Στη **«αειφορική πόλη»** οι ανάγκες του παρόντος εκπληρώνονται χωρίς να διακυβεύεται η εξάντληση των φυσικών πόρων απαραίτητων για τις επόμενες γενεές, με βάση την **ισόρροπη ανάπτυξη όλων των συστατικών της πόλης: φυσικό περιβάλλον, οικονομία, κοινωνία.**
- **Γιαυτό και η διαχείριση του αστικού περιβάλλοντος** είναι μια πρόκληση για τους φορείς χάραξης πολιτικής, με τις συγκρούσεις της χρήσης γης.

- Στην χώρα μας το αστικό πράσινο είναι **θύμα της έλλειψης χωροταξικού και πολεοδομικού σχεδιασμού** με αποτέλεσμα την ύπαρξη άναρχης δόμησης και έλλειψη ανοικτών κοινόχρηστων ελεύθερων χώρων

- Η **αστικοποίηση** είναι μια σημαντική κινητήρια δύναμη των περιβαλλοντικών αλλαγών, καθώς οι χώροι πρασίνου στις πόλεις είναι υπό συνεχώς αυξανόμενη πίεση.

Ποσοστά αστικού πρασίνου ανά κάτοικο σε διάφορες πόλεις του κόσμου

Ουάσιγκτον		50 τ.μ. ανά κάτοικο
Χάγη		27,7 τ.μ. ανά κάτοικο
Άμστερνταμ		27 τ.μ. ανά κάτοικο
Βιέννη		20 τ.μ. ανά κάτοικο
Βερολίνο		13 τ.μ. ανά κάτοικο
Ρώμη		9 τ.μ. ανά κάτοικο
Παρίσι		8 τ.μ. ανά κάτοικο
Θεσσαλονίκη		2,7 τ.μ. ανά κάτοικο
Αθήνα		2,4 τ.μ. ανά κάτοικο

Το **αστικό πράσινο**, στη σημερινή εποχή, θα πρέπει να αντιμετωπίζεται ως **«αστική υποδομή»** απαραίτητη για τη λειτουργία της πόλης και **με στόχο τη δημιουργία ενός δικτύου πρασίνου**, ενός ολοκληρωμένου συμπλέγματος οδών και υπαίθριων χώρων, που θα διατρέχει την πόλη.

- Σε μία περίοδο κλιματικών κρίσεων και κρίσεων της δημόσιας υγείας, το **αστικό πράσινο** μπορεί να διασφαλίσει την κοινωνικοοικονομική ευημερία των πολιτών.

ΚΕΝΤΡΟ
ΑΘΗΝΑΣ

ΞΑΝΘΗ

ΕΒΡΟΣ

ΖΑΚΥΝΘΟΣ

ΕΥΒΟΙΑ

- Για όλους εμάς που ασχολούμαστε με το αστικό πράσινο είναι ένα στοίχημα να αναβαθμίσουμε τους ΧΑΠ και να ενσωματώσουμε Ευρωπαϊκές πολιτικές για το κλίμα και την βιοποικιλότητα, προσαρμοσμένο στις συνθήκες της χώρας μας.

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

Οι **Δημοτικές αρχές** θα πρέπει να διαδραματίσουν κρίσιμο ρόλο στη δημιουργία υποστηρικτικών μηχανισμών **σχεδιασμού, διοικητικής διαχείρισης, παρακολούθησης και χρηματοδότησης.**

Η ανάπτυξη των Χώρων Αστικού Πρασίνου απαιτεί

- στρατηγική σκέψη για τον σχεδιασμό τους,
- πολιτικές και στρατηγική διαχείριση, η οποία να αντιμετωπίζει τις τρέχουσες αλλά τις μελλοντικές ανάγκες και προβλήματα μιας πόλης
- σχέδια δράσης σύμφωνα με την ικανοποίηση των ιδιαίτερων αναγκών της κάθε πόλης ξεχωριστά.

- Το έργο **LIFE GrIn** παρέχει μια ολοκληρωμένη προσέγγιση για την αντιμετώπιση των προκλήσεων που αντιμετωπίζουν οι αστικές περιοχές, μέσω σύγχρονων τεχνολογιών υποστήριξης και με το αναγκαίο νομοθετικό πλαίσιο, για την θέσπιση προδιαγραφών και την ενσωμάτωση του κλίματος στη διαχείριση τους.
- Σε έναν κόσμο όπου οι ακραίες κλιματικές συνθήκες είναι συχνότερες, είναι σημαντικό να τη λάβουμε υπόψη και να **ενσωματώσουμε ευρωπαϊκές πολιτικές** για τη βελτίωση της ποιότητας των Χώρων Αστικού Πρασίνου.
- Άρα, δεν πρόκειται για τη απλή φύτευση δέντρων, αλλά για τη δημιουργία **ενός ολιστικού σχεδίου που μεγιστοποιεί τα οφέλη των χώρων πρασίνου στο αστικό μας τοπίο.**

- ✓ Ινστιτούτο Μεσογειακών Δασικών Οικοσυστημάτων
(Συντονιστής)
- ✓ Υπουργείο Περιβάλλοντος και Ενέργειας
- ✓ ΤΕΧΝΟΟΜΟΙΟΣΤΑΣΗ Ο.Ε.
- ✓ Κεντρική Ένωση Δήμων Ελλάδος (ΚΕΔΕ)
- ✓ Δήμος Ηρακλείου (Κρήτης)
- ✓ Δήμος Αμαρουσίου (Αττικής)

Χρηματοδότηση: 1.763,885 €

Διάρκεια: 06/2018 - 09/2024

Η υλοποίηση του προγράμματος **επικεντρώνεται σε 2 Δήμους**, προκειμένου να υλοποιηθούν τα προτεινόμενα διαχειριστικά μέτρα και να επαναξιολογηθούν με **απώτερο στόχο τη θεσμική τους ίδρυση.**

**ΑΜΑΡΟΥΣΙΟ
ΑΤΤΙΚΗΣ**

**ΗΡΑΚΛΕΙΟ
ΚΡΗΤΗΣ**

ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Η προώθηση της ανάπτυξης και εφαρμογής **στρατηγικού σχεδιασμού διαχείρισης αστικού πρασίνου** για την ενίσχυση της προσαρμογής των πόλεων στην κλιματική αλλαγή.

Θέσπιση προδιαγραφών για την **ενσωμάτωση της κλιματικής διακυβέρνησης** στη διαχείριση Αστικών Περιοχών Πρασίνου

Η **ενσωμάτωση των ευρωπαϊκών πολιτικών** για τη βελτίωση της ποιότητας των χώρων πρασίνου

Βελτίωση της ποιότητας των ΧΑΠ μέσω της **καλύτερης υγείας των δέντρων, της σύνθεσης των ειδών** και της αυξημένης φυτικής κάλυψης

ΣΤΟΧΟΙ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ

Ενημέρωση των υπευθύνων λήψης αποφάσεων σχετικά με την αναγκαιότητα και τα οφέλη της ανάληψης δράσης για τον μετριασμό της κλιματικής αλλαγής και την προσαρμογή στις νέες κλιματικές συνθήκες.

Διατήρηση της βιοποικιλότητας των ΧΑΠ και βελτίωση των οικοτόπων για είδη πανίδας και χλωρίδας στις πόλεις.

Καθιέρωση κατευθυντήριων δεικτών για την ενσωμάτωση του κλίματος στη διαχείριση των ΧΑΠ και την παρακολούθηση της απόδοσής τους

Δημιουργία συνθηκών για υγεία και ευεξία των κατοίκων των πόλεων

ΔΡΑΣΕΙΣ

A. ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΗΚΕΣ

C. ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

**D. ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗ
ΤΗΣ ΕΠΙΔΡΑΣΗΣ
ΤΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ**

**E. ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑ
ΚΑΙ ΔΙΑΧΥΣΗ
ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ**

A. Προκαταρκτικές

C. ΕΦΑΡΜΟΓΗΣ

C.1

Στρατηγικό
Σχέδιο
Διαχείρισης
Αστικού
Πρασίνου

Ο όρος αναφέρεται σε ένα **σύνολο στόχων και πολιτικών**, που συμβάλλουν στη βελτίωση της ποιότητας ζωής των κατοίκων των αστικών κέντρων, μέσω των οικοσυστημικών υπηρεσιών που παρέχουν οι Χώροι Αστικού Πρασίνου.

C.2

Ανάπτυξη
συνεργατικής
πλατφόρμας
και εγγραφή
των ΧΑΠ

Η πλατφόρμα που δημιουργήθηκε για τη **συλλογή και την οργάνωση δεδομένων** έχει ως στόχο να βοηθήσει τους υπεύθυνους λήψης αποφάσεων να σχηματίσουν μια συνολική εικόνα της υπάρχουσας κατάστασης στο δήμο.

C.3

**Βελτίωση των
εθνικών
πολιτικών**

Η Γενική Δ/ση Δασών ως υπεύθυνη βελτίωσε τη δασική νομοθεσία ενσωματώνοντας σε νέα νομοθεσία τα αποτελέσματα του Life GrIn

C.4

**Επανάληψη και
μεταφορά των
αποτελεσμάτων
του έργου σε 14
περιοχές**

Παρακολούθηση
Διαχείρισης

Καθορισμός του
στρατηγικού
στόχου

Εκτίμηση
κόστους

Παρακολούθηση
της εφαρμογής
των μέτρων

Επανελέγχος
και διόρθωση
των λαθών

Αξιολόγηση της
αποτελεσματικότητας
των μέτρων της
πρότασης

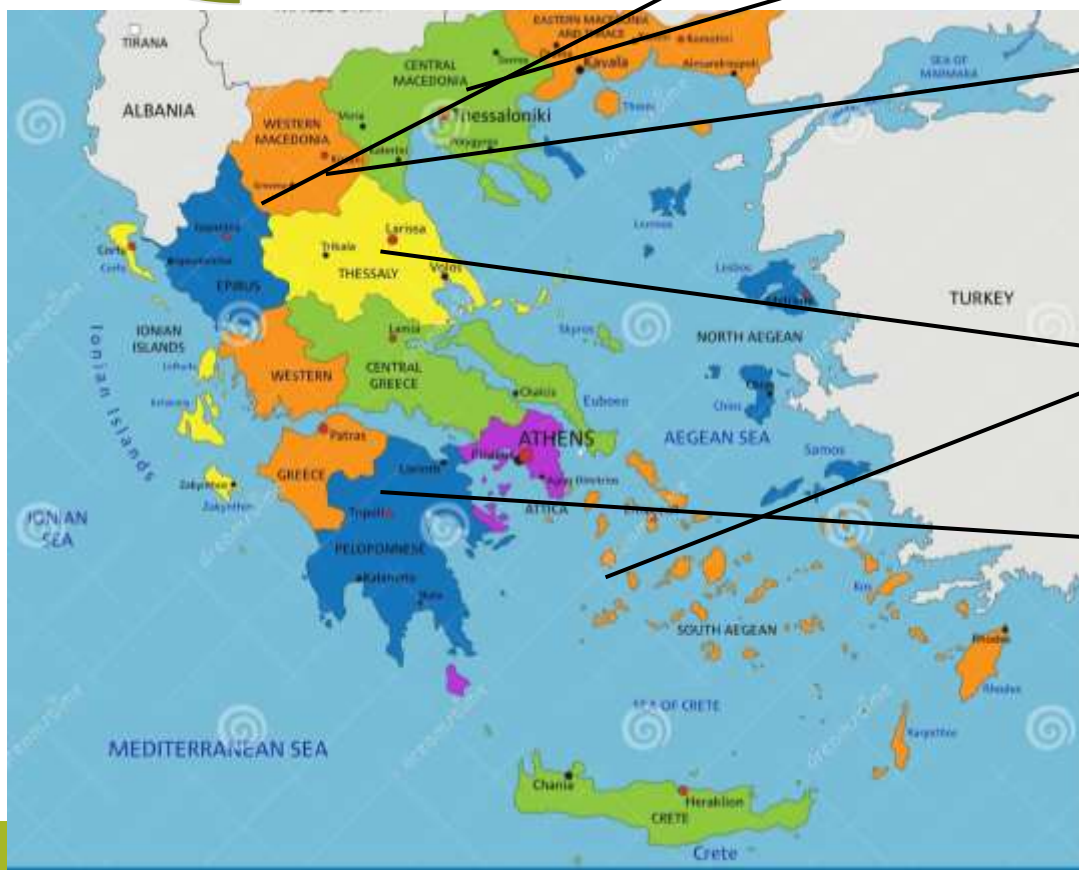
Δράση D1.

Δ. Αμαρουσίου

Ε. Επικοινωνία και Διάχυση Αποτελεσμάτων

ΥΠΕΝ - ΙΜΔΟ

Ηπειρος

- 2022 (Ioannina)

Κεντρική
Μακεδονία

- 2022 (Thessaloniki)

Δυτική
Μακεδονία

- 2022 (e:presence)

Νότιο Αιγαίο

- 2022 (e:presence)

Θεσσαλία

- 2022 (Trikala)

Πελοπόννησος

- 2022 (e:presence)

TV spot of LIFE GRIN πρόγραμμα

ERT1 - ERT2 - ERT3 – ΚΑΝΑΛΙ ΤΗΣ ΒΟΥΛΗΣ & STAR ΚΕΝΤΡΙΚΗΣ ΕΛΛΑΔΑΣ, LIFE GrIn website, Facebook, Instagram, Youtube etc.

https://youtu.be/1Pyroa_GFgA

Vouli LifeGrin

<https://www.youtube.com/watch?v=z6iu2QVJwuk>

Video πρόγραμμα LIFE GrIn παρουσίαση

<https://www.youtube.com/watch?v=5ufmrK5r6eA&t=9s>

ΙΜΔΟ-
ΤΕΧΝΟΜΟΙΟΣΤΑΣΗ

ΞΑΝΘΗ

ΚΑΒΑΛΑ

ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗ

ΙΩΑΝΝΙΝΑ

ΛΑΡΙΣΑ

ΤΡΙΚΑΛΑ

ΒΥΡΩΝΑΣ

ΑΘΗΝΑ

ΑΓ. ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ

Κάλυμνος

ΚΑΛΑΜΑΤΑ

ΠΕΘΥΜΝΟ

ΗΡΑΚΛΕΙΟ

ITALIA

• ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΣ 2023

Στρατηγικός
Σχεδιασμός
Αστικού
Πρασίνου σε
επίπεδο
Δήμου

Προδιαγραφές
διαχείρισης
Λαμβάνοντας
υπόψη τις
κλιματικές
συνθήκες

Αναβάθμιση
του ισχύοντος
Νομικού και
Κανονιστικού
πλαισίου για
την διαχείριση
των ΧΑΠ

**ΕΡΓΑΛΕΙΑ
LIFE GrIn**

Δημιουργία
συστήματος
δεικτών/κριτηρίω
ν σε σχέση με
την κλιματική
αλλαγής

Δημιουργία
συνεργατικής
πλατφόρμας

Δυστυχώς, στην χώρα μας **δεν υπάρχει η ευαισθητοποίηση των πολιτών για το αστικό πράσινο**, λόγω του διαρρηγμένου δεσμού των κατοίκων των μεγάλων αστικών κέντρων με τη φύση, άρα **απαραίτητη είναι η περιβαλλοντική εκπαίδευση των μαθητών** κύρια της πρωτοβάθμιας εκπαίδευσης και η θεσμοθέτηση της στα σχολεία μας, που πιστεύουμε ότι θα βελτιώσει θεαματικά την επικρατούσα κατάσταση.

Στο πλαίσιο υλοποίησης του προγράμματος **δημιουργήσαμε περιβαλλοντικό εγχειρίδιο** για τους εκπαιδευτικούς, που έχει ως στόχο να υπενθυμίσει τη σημασία του αστικού πρασίνου και της φύσης γενικότερα, ώστε να αποτελέσει ένα έναυσμα για περαιτέρω εμβάθυνση στο θέμα παρέχοντας χρήσιμες πληροφορίες για τους χώρους αστικού πρασίνου και το ρόλο που διαδραματίζουν στην προσαρμογή των πόλεων στην κλιματική αλλαγή.

`

Περιβαλλοντική Εκπαίδευση

educational material

Το **πρώτο μέρος** παρέχει πληροφορίες σχετικά με το αστικό πράσινο και τη σημασία των χώρων αστικού πρασίνου, καθώς επίσης και πληροφορίες σχετικά με την κλιματική αλλαγή.

Στο **δεύτερο μέρος** παρουσιάζονται δραστηριότητες μέσα από τις οποίες οι μαθητές μπορούν να γνωρίσουν περισσότερο για το αστικό πράσινο και την κλιματική αλλαγή, να σκεφτούν κριτικά, να ενεργοποιήσουν τις αισθήσεις τους, να ευαισθητοποιηθούν και να συνεργαστούν ώστε να αναλάβουν δράση.

Η ολοκληρωμένη διαχείριση, που λαμβάνει υπόψη όλες τις λειτουργίες και τις αξίες των ΧΑΠ, **δεν είναι κάτι απραγματοποίητο η ανέφικτο**

ΕΥΧΑΡΙΣΤΩ ΠΟΛΥ
ΓΙΑ ΤΗΝ ΠΡΟΣΟΧΗ ΣΑΣ

